

VOORTGANGSRAPPORTAGE JAN-MEI 2021

HIGHLIGHTS

Opzet nieuwe studies in kort tijdsbestek

Verschillende nieuwe epidemiologische studies met als doel om inzicht te verkrijgen in (determinanten van) transmissie en om effectiviteit van interventies voor de bestrijding van COVID-19 te evalueren zijn in de eerste maanden van 2021 gestart. Zie 'Voortgang' voor een beschrijving van deze studies.

COVID-19 surveillance

Het meldingssysteem voor SARS-CoV-2 (Osiris) is aanpast op actuele ontwikkelingen in de epidemie en bestrijding (bijv. vastleggen van herinfecties, vaccinatiegegevens, zelftesten) en voorbereidingen zijn getroffen voor transitie van de GGD datastromen naar RIVM uit HPZone Lite (nu) naar GGDCoact (binnenkort). Gegevens uit Infectieradar zijn opgenomen in de wekelijkse epidemiologisch rapportage. CIB/EPI is nauw betrokken bij de vraagarticulatie, analyse en interpretatie van gekoppelde GGD teststraatdata en CBS datasets op persoonsniveau. Een verkenning is uitgevoerd naar een mogelijke uitbreiding van deze koppeling met meldingsdata, vaccinatiedata, ziekenhuisopname data en verzekeringsgegevens, en tevens werkverzuim gegevens.

De online ClusterBuster tool voor IZB artsen die huidige uitbraken visualiseert en karakteriseert ter ondersteuning van IZB beslissingen, is ontwikkeld en uitgerold naar alle GGD regio's en een terugkoppeling van geschoonde ruwe data uit Osiris naar GGD'en is opgezet.

Monitoring en evaluatie COVID-19 vaccinatieprogramma

Vanaf medio januari wordt dagelijks aan VWS vaccinatie dashboard gerapporteerd over (schatting van) het aantal gezette prikken. CIMS kan hier helaas tot op heden niet voor worden gebruikt in verband met incompleetheid. EPI stelt wekelijkse een rapportage op hierover, en berekent voor de groepen die door de GGD worden gevaccineerd de vaccinatiegraad. Vaccin-falen wordt gemonitord aan de hand van Osiris meldingsdata. Isolaten van personen met vaccin-falen zullen ook via die weg geïdentificeerd worden voor sequentie analyses, om deze te kunnen vergelijken met sequenties van een representatieve sample uit de al lopende kiemsurveillance.

Modellering

Er zijn verschillende online informatiesessies georganiseerd om journalisten en het publiek te informeren over het waarom en hoe van het gebruik van modellering in de SARS-CoV-2 bestrijding door het RIVM. Tevens is een levend document op de RIVM website geplaatst waarin het model waarmee de verwachte zorgbelasting door COVID-19 in Nederland wordt berekend, op inzichtelijke wijze wordt beschreven voor geïnteresseerde onderzoekers.

SIGNALERINGEN

Vervanging HPZone Lite

In samenwerking tussen VWS, GGD GHOR, GGD'en en RIVM/CIB wordt gewerkt aan de vervanging van HPZone Lite (GGD Contact en BCO portaal) (fase 1). Binnen VWS is een tijdelijke ontwikkeling- en beheerorganisatie ingericht. **Het CIB ziet een groot belang in de betrokkenheid van de directie PG bij de vervanging van HPZone** (fase 2) voor inrichting en inbedding van een nieuw systeem voor verwerking van data en datastromen voor andere meldingsplichtige ziekten. Dit ook in relatie tot de vernieuwde WPG.

Gebruik CIMS

Het gebruik van CIMS voor inzicht in vaccinatiecijfers en ten behoeve van monitoring van vaccinatie (vaccinatiegraad, vaccin-effectiviteit, bijwerkingen) is door de incompleetheid van gegevens t.a.v. registratie van huisarts en instellingen nog niet goed mogelijk. Het betreft zowel informatie van personen die toestemming hebben gegeven voor opname in CIMS als procesinformatie van alle personen. Ook voor de langere termijn is het borgen van goede vulling van CIMS inclusief procesinformatie onmisbaar voor adequate monitoring van het COVID-19 vaccinatieprogramma en het optimaliseren daarvan.

Rol als trusted advisor onder druk

Tot op heden kan CIMS niet gebruikt kan worden voor de monitoring van het COVID-19 vaccinatieprogramma (terwijl er wel dagelijkse cijfers over de voortgang van het programma gewenst zijn). Deze worden nu gegenereerd op basis van geleverde vaccins, waarbij de inschatting of het 1^e of 2^e prikken betreft, niet goed te maken is. Er is druk op het CIB om deze cijfers toch te leveren. Politiek bestuurlijk is dit begrijpelijk, maar omdat hiervoor niet goed te onderbouwen aannames nodig zijn komt de rol als trusted advisor onder druk.

VOORTGANG

Epidemiologische studies

- **CONTEST.** Het doel van CONTEST is het **onderzoeken van risicofactoren voor het oplopen van een corona infectie en het schatten van vaccineffectiviteit.** De inclusie is in februari 2021 via de GGD teststraat gestart en inmiddels zijn er ruim 17.000 mensen in het onderzoek waarvan ongeveer 5% positief is getest. De eerste data analyses naar risicofactoren zijn gestart en binnenkort worden ook eerste resultaten verwacht van analyses naar vaccineffectiviteit.
- **VECTOR.** Het doel van VECTOR is het **onderzoeken van vaccineffectiviteit tegen ziekenhuisopname in risicogroepen** (ouderen en mensen met onderliggend lijden). Het betreft een retrospectief statusonderzoek in samenwerking met UMCU Utrecht waarbij mensen die tussen maart en mei 2021 opgenomen zijn vanwege COVID-achtige klachten geïncludeerd worden. Inclusie van patiënten zal eind mei starten.
- **VASCO.** Het doel van VASCO is het **onderzoeken van vaccin effectiviteit van verschillende COVID vaccins op de lange termijn in verschillende doelgroepen.** 50.000 deelnemers zullen 5 jaar gevolgd gaan worden door middel van vragenlijsten en serologie. De inclusie van deelnemers start op 10 mei 2021.

- LongCOVID. Het doel van de LongCOVID studie is het **onderzoeken van het vóórkomen en de aard van langdurige gezondheidsimpact, zorggebruik en verlies van kwaliteit van leven bij COVID-19 patiënten in het eerste jaar na infectie en bij controles**. Het onderzoek start in mei met werven volwassen deelnemers, een versie voor kinderen komt daarna online. Het RIVM LongCOVID onderzoek is ook onderdeel van het LOCOMOTION-consortium. Dit consortium van Nederlandse patiënten cohorten werken samen aan longCOVID.
- FFX scholen. Het doel van de **FFX scholenstudie is om de transmissie op basisscholen te onderzoeken in relatie tot transmissie binnen het huishouden**; recruitment is gestart maar tot mei was er helaas nog weinig animo onder scholen om deel te nemen. Daartoe wordt, naast het verloop van de antistof respons, met name de opbouw van geheugen T-cel immuniteit bestudeerd. In 2020 zijn er door IIV (Thema 2) nieuwe technieken opgezet om dit te bepalen. In de eerste maanden van 2021 zijn de T-cel responsen van COVID-19 patiënten geanalyseerd en dit onderzoek laat zien dat **volwassenen goede- en mogelijk langdurige T-cel immuniteit opbouwen na een SARS-CoV-2 infectie**. Kinderen ontwikkelen na infectie met SARS-CoV-2 vaak slechts milde symptomen, en dit reflecteert zich ook in een **lagere T-cel immuniteit in kinderen**. Hoe de T-cel immuniteit op lange termijn stand houdt wordt verder onderzocht.
- Pienter corona (PICO); Het doel is om de **seroprevalentie te monitoren in een cohort willekeurig geselecteerde Nederlanders**. In de periode januari- mei is de vierde ronde van het PICO onderzoek (seroepidemiologisch onderzoek COVID-19) uitgevoerd. De gegevens worden onder meer gebruikt ten behoeve van modellering van COVID-19, het in kaart brengen van ziektelast van COVID-19, het volgen van antistofbeloop na een infectie over de tijd en in kaart brengen van risicofactoren voor seropositiviteit van COVID-19, seropositiviteit na vaccinatie en controle populatie voor long-COVID. De vijfde en zesde rondes zijn gepland in juni en september 2021. **Vaccinatie geeft een robuuste antistofrespons en ontstijgt die van een doorgemaakte infectie, in alle leeftijden van 18-90 jaar**. Tevens kunnen doorbraakinfecties aangetoond worden na vaccinatie d.m.v. N-specifieke antistoffen.
- Q-koorts en COVID-19. Het onderzoek naar de vraag **'Hebben mensen na het doormaken van Q-koorts een verhoogd risico op infectie met SARS-CoV-2 en op ernstig beloop van COVID-19?'** loopt en de resultaten van dit onderzoek zullen in het tweede kwartaal van 2021 gerapporteerd worden.
- I-MOVE COVID. Het doel van I-MOVE COVID is om een **schatting te maken van de vaccineffectiviteit op basis van huisartsbezoeken**. Dit Europese project is een samenwerking tussen NIVEL, RIVM en het I-MOVE onderzoek consortium geleid door EpiConcept. Ook data verzameld binnen het CONTEST onderzoek en het VECTOR onderzoek zullen aangeleverd worden voor I-MOVE COVID.
- CBS/CoronIT linkage. het doel van dit project is om **CoronIT data te verrijken met gedetailleerde demografische data die de interpretatie ondersteund en nieuwe analyses mogelijk maakt**. Dit project is van start gegaan, en de eerste beschrijvende statistiek van CoronIT data op zowel individueel als huishoudniveau worden eind mei verwacht. Ook worden eerste stappen gezet om meer data te linken (Osiris/CIMS) en vervolg analyses vorm te geven (LongCOVID).

- Infectieradar-onderzoek. Het doel van Infectieradar is tweedelig, **surveillance van symptomen, en test- en vaccinatie gedrag, en verdiepend onderzoek naar ziektelast en epidemiologie**. In de afgelopen maanden is de eerste analyse naar risicofactoren van COVID-like symptomen gepubliceerd (McDonald et al. Epidemiol. Infect. 2021) en is een tweede manuscript in de maak, over testgedrag en test positiviteit.
- Onderzoek op basis van surveillance data. binnen EPI lopen nog een aantal andere onderzoeken op basis van surveillance data, bijvoorbeeld onderzoek naar transmissieparen, clusters & settings, symptomen, hertesten, en herinfecties. Dit onderzoek verloopt gestaag omdat de personen die dit onderzoek uitvoeren ook een rol hebben in de surveillance en dagelijkse rapportage.

Modellering

Het modelleren van de COVID-19 pandemie levert een belangrijke bijdrage aan de bestrijding. Twee maal per week worden reproductiegetallen berekend die inzicht geven in de behaalde effectiviteit van de bestrijding, en prognoses en scenario-analyses worden wekelijks geüpdatet voor het inschatten en evalueren van bestrijdingsmaatregelen op druk op de zorg en ziektelast door COVID-19, inclusief vaccinatiescenario's. Hiervoor worden de door CIb/EPI verzamelde surveillancegegevens als basis gebruikt, naast andere onderzoeksgegevens zoals contactpatroondata over de tijd (PICO, CoMix). Uitkomsten worden, net als deze van de surveillancedata, gepresenteerd aan het OMT, tijdens Catshuisoverleggen, en tijdens de technische briefings aan de tweede kamer. In de periode januari-mei 2021 is daarnaast een rapport aangeleverd aan VWS en de Gezondheidsraad over de verwachte uitkomsten van verschillende COVID-19 vaccinatie strategieën.

SOA onderzoek

Door de maatregelen is de (seksuele) omgang van mensen, drastisch omlaag gegaan. Dit heeft op verschillende vlakken invloed op de ten aanzien van seksuele gezondheid geboden zorg. In de periode januari t/m mei is een studie naar kennis en inzicht t.b.v. optimale seksuele gezondheidszorg opgezet en is met de dataverzameling begonnen. In dit onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende doelgroepen (jongeren, MSM, sekswerkers en daarbinnen mensen met een migratieachtergrond). Daarnaast moeten deze onderzoeken inzicht krijgen in de verandering in de zorg en preventie en hoe eHealth en private partijen in de toekomst kunnen bijdragen aan een toekomst bestendige soa- en hiv-zorg.